

Estrategias e Indicadores de Implementación

Enero 2025

CONTENIDO

JENAÍ UCHÚWI JAWÁMI.....	3
JENAÍ ANÍ JENÁ KÍTERA.....	5
Sayéroba kíti ke wiméa mápu náti nóocha a´lí oyérorami níima chiriká nokisáa ..	11
Sayéroba ke a´lá nochása a´lí we níina nokisá nóochami ko ruyá	15
Enérami níima kíti a´lá nocháma a´lí kíti a´lá yúa nocháma gobierno alí chimí peréami.	19
Si natéami nerába sinéami mápu chimí si peré a´lí nóochami.....	23

JENAÍ UCHÚWI JAWÁMI

Mápu rika yénacho

a osiwá

APE

Administración Pública Estatal

APEyM

Administración Pública Estatal y Municipal

APM'S

Administraciones Públicas Municipales

ASE

Auditoría Superior del Estado

CC

Comité Coordinador Estatal

CE

Comisión Ejecutiva

CEMR

Consejo Estatal de Mejora Regulatoria

CONAC

Consejo Nacional de Armonización Contable

CONGRESO

H. Congreso del Estado

CPC

Comité de Participación Ciudadana

DOF

Diario Oficial de la Federación

EDCA

Estándar de Datos de Contrataciones Abiertas

FACH

Fiscalía Anticorrupción del Estado de Chihuahua

GT

Grupo Técnico

GUÍA PI-PEA

Guía para la elaboración de un Programa de Implementación de las Políticas Estatales Anticorrupción

ICHITAIP

Instituto Chihuahuense para la Transparencia y Acceso a la Información Pública

LGRA

Ley General de Responsabilidades Administrativas

LGSNA

Ley General del Sistema Nacional Anticorrupción

LSAECH

Ley del Sistema Anticorrupción del Estado de Chihuahua

MIPyMES

Micro, Pequeñas y Medianas Empresas

NPASNF	Normas Profesionales de Auditoría del Sistema Nacional de Fiscalización
OEA	Organización de los Estados Unidos Americanos
PDE	Plataforma Digital Estatal
PDN	Plataforma Digital Nacional
PEA	Política Estatal Anticorrupción
PI-PEA	Programa de Implementación de la Política Estatal Anticorrupción
PI-PNA	Programa de Implementación de la Política Nacional Anticorrupción
POE	Periódico Oficial del Estado
S6	Sistema de Contrataciones Públicas de la Plataforma Digital Estatal
SEA	Sistema Estatal Anticorrupción
SEECH	Servicios Educativos del Estado de Chihuahua
SESEA	Secretaría Ejecutiva del Sistema Estatal Anticorrupción
SESNA	Secretaría Ejecutiva del Sistema Nacional Anticorrupción
SEyAC	Sistema de Evaluación de la Armonización Contable
SFP	Secretaría de la Función Pública
SHCP	Secretaría de Hacienda y Crédito Público
SNA	Sistema Nacional Anticorrupción
TEJA	Tribunal Estatal de Justicia Administrativa
TSJE	Tribunal Superior de Justicia del Estado

JENAÍ ANÍ JENÁ KÍTERA

A ta eperé mápu oná we náriwa áchi a'lá wachína nóocha jáwami, kípu suwába a'lí chu riká ma nóocha, sayerowami kíti ke chikóma mápu náti nóocha a'lá natéami níisa re kíti a'lá uméroma a'lá nóocha oficina mápu jáwi jémi sumá México. Chikósa wanomí mápu náti nóocha, chiriká nokisá a risóa riká ikiméa sinéami mápi ikí rejówi, pe ke tási bi suwíba kíti ma te tási bichíwipa jáwami, ayéna cho a ke séba mápu oná newalelíwa, ke chijána wenomí echimí omána a'lí ke iwériti kíti anári sayérorami níima. Jená kítera ko, katúwirami mápu sayéro échi mápu wíami ju mápu náti nóocha échi ko a'lá iwérili níima kíti a'lá nocháma, kíti a'lá uméroma sebária mápu riká elá a'lí kíti ayénacho a animéa echimí peréami chiriká nóocha oficina gobierno níwala.

Échi Comité Coordinador del Sistema Estatal Anticorrupción nirúamia jenaí Estado Chihuahua, a'lá sebárika mápi riká sayéropa, a newáli a'lí iwératili mápu ju Política Estatal Anticorrupción, echiná aní churiká enérami níima jená kítera mápu sayérowa wisáa jáwami mápu náti nóocha a'lí échi ko nayóana neráa rojanára uchúwi, echiná uchúwi osirúa chu riká kayenáma, yéna cho chu riká nokibóa kíti ke namú ikiméa, ikiwisa a bujérami níima a'lí sayéroba kíti ke tási wiméa mápi nóocha mi ju a'lí jawámi ma echiná Estadochi, echiná municipiochi ma a'lí jarecho chiriká cho nóochami. Mápu riká kayéna a'lí uchúwi osirúa echiná PEA échi ko ke pe tási bi aní kíti a'lá animéa nóochami piri níwi a'lá kámi jónsa bujána, yéna cho a néware mápu a si nikúuro jáwami mápi a echina cho nóocha mápu ju Comité Coordinador del Sistema Estatal Anticorrupción, kíti a'lá perélíma mápu echimí rejói a'lí kíti a bichiwirrami níima cho jáwami mápu nóocha gobierno yúa sumá jenaí Chihuahua.

Echi estado Chihuahua a níwima anelíwami Política Estatal Anticorrupción échi ko a natéami ju kíti chiriká kayenáma mápu riká aní jená kítera échi nápi ju Sistema Estatal Anticorrupción. Jená kítera ko a iwéami nochánali kíti a'lá nejéwarami níima mápu riká aní a'lí echoná a'lá aní mápu riká nokibóa, echiná aní mápu riká nocháma échi mápu ju Política Estatal Anticorrupción, a'lá iwéami simáma kíti we jiyáwi kayenáma mápu riká aní jená kítera a'lí wilímina chiriká cho a iwérama. Chiriká newárami ju mápu riká sinéami kítera nikúroma, sinéami nikúrosa a'lí a'lá sebárika mápu riká níisare, yénacho chiná si yúa nocháma mápu ju gobierno estatal, mápu chimí rejói yénacho a'lí mápu waná nóochami ju ma, kíti a'lá sinéami anári natéami nerába, násuwami mápu riká ta mi eperé, a'lá wachína ma énamí níisa chiriká níima sumá kawichí jenaí Chihuahua.

Jená mápu jenaí kayéna a pe ke tási bi aní mápu riká nokibóa, yénacho a aní kíti aminábi a che enérami níima échi mápu chiriká noochami ju kítera kíti a ikíima chu riká nochásimi a'lí yénacho mápi riká aníli a'lá cho sebári chimí peréami yúa nápi a si ju échi Comité Coordinador, yéna cho sinéami kítera mápu chiná cho a si natéami nerába.

Jená mápu kayéna kíti sayéroba wisáa mápu náti nóocha échi a natéamo ju kíti ko a iwériti kíti nóochami a'lá natéami niráma sínéami mápu i'ki rejói, a'lá sebárika mápi riká nóocha a'lí a'lá jiyáwika cho, kíti chiriká, a'lí chiriká jená ko ke pe tási osirúa bi ripíma, a'lá nochába mápi riká kayéna, a'lí chiriká cho a kíti a'lá kayénama jenaí estadochi, echiná mápu oná nochálowa a'lí mápu chiná nóochami ju, a'lá wachína nocháma, a'lá ke chakéna niráa nocháma, a'lá machiká, iwérili olaká, a'lá kanília nocháma, sinibí a'lá nocháma, sinéami yúa anári niráa nocháma, ke tási pe jarépi uíroma, sinéami yúa a'lá iwéraka nocháma, a'lá sebárima mápu riká nochami ju, a'lí chirká a'lá machisáre mápu riká nóocha sinéami.

MÁPU RIKÁ JENAÍ SI KAYENÁMA

Jená mápu ju PI-PEA échi ko ju kíti newába a'lí enéba kíti mápu riká newárami ju kíi uméro sayéra, machibóá, e'neba a'lí bujérami níima chiriká níisa a'lá wisáa ma mápi náti nóocha, jená ko a aní jenaí reléna osirúachi mápi riká nokibóá.

- 1 Kayámi, mápu riká anibóá kíti kayenáma
- 2 Kayámi, anibóá chu riká chu riká níima (napawíka nochába)
- 3 Kayámi, natéma a'lí bujanába échi PI-PEA kítera
- 4 Kayámi, mápu riká nokibóá PI-PEA kítera

Mápu riká kayéna jená oselí kítera a aniyá re kíti a newalíwa sinéami yúa katúwika, chiriká sebári cho échi Secretaria Ejecutiva del Sistema Nacional Anticorrupción echiná yúa chéa newába kíti ke wiméa mápu náti nóocha. Yéna cho a anibóá mápu échi PEA a níwi cho mápu riká isíma, chiriká cho a ikili chécho jaréana a sebárika chiná aní katúwirami mápi riká cho nokibóá, ke pe chiriká ripíma ma a'lá anisáa ka, mápu riká ikili jaréna cho we repabé yúa chéami.

Biléana kayámi: Mapu riká nokibóá

Lo anterior, quedo plasmado en la propuesta de Metodología para la Elaboración del PI-PEA, misma que fue desarrollada por la Comisión Ejecutiva a lo largo de 16 sesiones de trabajo por los integrantes de dicha Comisión durante los meses de marzo a julio de 2024.

Bachá anirúami, echiná katewára ripí jená mápu aní chu riká níima kíti newába échi mápu ju PI-EA, échiko yéna cho newáiru echiná Comisión Ejecutiva wekabé neráa nóchaka sebárika 16 kayámi echiná comisionchi nóochami mechá marzo a'lí julio bamíbalí 2024.

Chiriká cho, rawé sébachi 24 mechá abril bamíbalí 2024 echiná Unidad de Política de la Secretaría Ejecutiva Nacional sebárilí benériwami echiná nóochami mápi ju Sistema Anticorrupción jenái Chihuahua, echiná ko a raicháiru mápu echiná kayenáma a'lí chu riká níia ma kayenása.

Yéna cho, echiná mápu aníiru chu riká níima a ripíli katewára echiná mápu ju PI-PEA a napawíka yúa bilé Grupo Técnico, echiná ko a níima mápu nóochami ju echimí jáwami mápu anelí Comité Técnico Coordinador, échi ju mápi kayénima chu riká níima a'lí kámi chéa kayenáma échi nóochali.

Mápu riká aní bachá katewárami, sinéami nóochami jáwami chéami échi CC sebárilí osaká, okuá uchúchali echiná nóochami mápu ju Grupo Técnico, a'lí rawé 21 mechá junio bamíbalí 2024, echiná cho a chiriká sebárilí, echiná kayéniru katúwiramí mápu katewára ripí chiná aní chu riká níima échi PI-PEA.

Chiriká cho, rawé 12 mechá junio bamíbalí 2024, kicháosa kayámi sebárisa katúwia, échi CC a katéwali katúwiramímápu riká nokibóá kayénia échi mápu ju PI-PEA, machiká mápu riká kayenáma nóochali a'lí chiná cho raíchába kíti katúwipa chu riká kayenáma nóochali, échina yéna katúwipa mápu jenáchali yéna cho newáma échi SESEA, yúa cho mápi ju Secretaría de la Función Pública.

Okuaná kayána: Naí machibóa chu riká níima

Chiriká nokisáa, nejéwika mápu riká yúa katúwili échi CC, yéna cho SESEA yúa mápu nócha echiná Subsecretaria de Buen Gobierno echiná Secretaria de la Función Pública, a newáli katúwiramí mápu jenaí osirúá ripíma.

Échi riká, nochása ma bachá pe jaré nóchaki kítera mápu a'lá anirúami ju chu riká kayenáma kíti chécho jaré kayenáma mápu riká nokibóá síroma echiná mápu oná ju PI-PEA, sebáriru katúwiramí, mápu riká kayénali enéka jarécho yúa mápu a chiná si natéami ju, chiriká cho mápu riká nokiméa a'lí chiriká cho níima mápu ikí chiná si chéami ju.

Chiriká níisa ko, jeriká newáiru chiná jónsa ko 34 kayámi a'lá se'bariká mápu riká níima, échi ko a uchúwi 24 bachá enéba echiná Política Estatal Anticorrupción, jeriká cho níile, mápu a'lí kayéna jená nóochali, katúwiru kíti bikianá neráa anáwiba mápu bachá enéba. Chiriká cho, jarécho katúwiramí a kayénali cho mápu oná aní chu riká nokiméa bachá uchúwami, kíti a chiriká aníru mápu riká sebá jenaí nóochami a'lí echi katúwiramí ma.

Osirúami echiná kayénami a sebáriru cho echimí mápu ju SESNA, kíti echiná enérami cho níima chu riká kayenásimi a'lí áchi a'lá inára kíti a'lá wachía cho nísima. Bachá neráa ko, rawé ináráchi 12 mechá enero bamíbalí 2025, échi SESEA newáli bilé videoconferencia echiná nóochami yúa mápu ju Secretaría Ejecutiva Nacional, echiná yéna cho a uíruiru ruyéa kíti yúa níima echiná mápu aní chu riká nokibó kayénia jená nóochali kítera.

Bikianá kayámi: ma a'lá sebáripa a'lí chiriká bujanába

A kayénali katúwiramí jáwami yúa mápu chiriká nokisáre aniyá a'lí newayá mápu riká níima a'lí chiriká aní katúwiramí katewáramí, e enéiru osiruami kíti animeá cho échi kítera mápu ju comité técnico echiná yúa chéa Comité Coordinador, mápu a omáwali nóochali kítera rawé 9 a'lí 16 mechá enero bamíbalí 2025, jeriká katúwika nokáli echiná anirúami a enéramí níima mápu a'lí newába nulalíwami.

Jeriká neráa katewáramí, rawé 23 mechá enero bamíbalí 2025, a sebáriru biléana cho kayámi echiná nóochami mápi ju Comisión Ejecutiva, echiná ko jeriká aniiru sinéami chiriká anisáa a kayenáma, seméropa katúwiramí echiná mápu ju Comité Coordinador Estatal, mápu riká níisa re a'lí sebárika cho mápi ikilípi neráa aní nulalíwami mápu a sebárisa re.

Ma sebárisa mápu riká nokiméa, échi ko a enéramí ju a'lí semérorami kíti animéa sinéami ka chu riká kayenáma echiná nóochami mápu ju Comité Coordinador del Sistema Estatal Anticorrupción, echiná mápu oná bachá enéba jená bamíbalí 2025, kayénaka rawé 31 mechá enero jená a bamíbalí.

Sayéroba kíti ke wiméa mápu náti nóocha a'lí oyérorami níima chiriká nokisáa

Bachá enéba 1. Newáma a'lí chiriká nokiméa sinéamika napawíka jáwami mápu tibúla kíti a'lá wachía nocháma, échi cho ju mápu enéma suwé riwélisa a'lí yénacho a uméro bujéa a chiriká níisa, chiriká cho níima mápu a'lí wisáa ma mápu náti nóocha, jaréana cho ma nochása échi náti mápu oná ke tási anirúami ju.

Mápu riká nochába 1.1

Iwéritima, nóochami sayéroa kíti ke wibóa mápi náti nochálowa mápu yúa nóocha gobierno estadochi nóochami a'lí municipiochi, anáka katúwika chiriká nokiméa, kíti a uméro jawámi chiriká nóochami sayéroa a'lí bujéa chiriká suwé riwélisa.

Échi rúami anáwima katúwirami mápu newá échi Comité Coordinador del Sistema Estatal Anticorrupción, kíti anári neráa nocháma.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Pe téeli nokiméa (bikía bamíbalí pe ke ne chilkilí ma)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Mápu riká nochába 1.2.

Newáma a'lí anakúpi nakulíwima mápu riká nóocha uchúwi jáwami echiná estatal a'lí municipal mápu chiriká nóochami ju, éhi ko a karéwima suwé riwélisa a'lí yéna cho bujéma wisáa mápu náti nóocha, a'lá machiká.

Échi enéami anáwima a'lí chu riká kayenásimi anakú nakulíwika mápu riká nokísimi kít machibó mápu alí wisáa mápu náti nóocha.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Pe téeli nokiméa (bikía bamíbalí pe ke ne chilkilí ma)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka, okúa bamíbaka

Mápu riká nochába 1.3.

Iwéritima mápu riká a uméro nóocha jáwami tibúami kíti ke chiriká ikiméa, ikíwima, enéma

chu riká ikíli, a'lí bujéma suwé riwélisa, wisáa ma mápu náti nóocha.

Échi enéami anáwima chu riká nóocha a'li benéri ma chiná nóochami chiriká cho isimí mápu ju Comité Coordinador del SEA.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Pe téeli nokiméa (bikía bamíbbali pe ke ne chilkilí ma)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Bachá enéba 2. Iwéritipa kíti a'lá kanlíka nokísimi nikúura kayénia mápu oná sebáriwa raíchali suwé riwélisa a'lí wisáa ma mápu náti nóochalowa echimí peréami a'lí chiná a si nóochami.

Mápu riká nochába 2.1

Iwéritipa mápu oná narélowa raíchali suwé rewélisa a'lá wisáa ma mápu náti nóocha, yéna cho a'lá tibúpa mápu sebári raíchali kíti ke ikiwima jepiká winijíli.

Échi enéami anáwima chu riká níima mápu oná nijílowa raíchali suwé riwélisa a'lí tibútami níima échi mápu nijí raíchali.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Wilí nokiméa (usáni bamíbbali seméroka ma)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

okúa bamíbbaka

Mápu riká nochába 2.2.

Newába kíti anakúpi a'lá ikiwika nocháma kíti a'lá ikiwipa suwé riwélisa a'lí wisáa ma mápu náti nóocha.

Échie néami anáwima chu riká nokayá sayéra mápu a'lí wisáa mápu náti nóocha a'lí suwé riwélisa ma.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Pe téeli nokiméa (bikía bamíbbali pe ke ne chilkilí ma)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Bachá enéba 3. Newába a'lá machiká a'lí ikiwika kíti a'lá machibóa chu riká nóocha a'lí nejéwa, yénacho bilé rerecho ju mápu a'lá ikiwika nokiméa a'lí nocháma cho chiriká chéwia, winijí, machisáa, enérami níima, karéwiba suwé riwélisa a'lí wisáa ma mápu náti nóocha.

Mápu riká nochába 3.1.

Anibóa chu riká níima mápu a'lí nijílowa raíchali winijía, chiriká cho chu riká karéwipa mápu a'lí suwé riwélisa wisáa échi mápu náti nóocha.

Échi rúami anáwima chu riká newalíwa jáwami yúa kíti echiná animéa chu riká karéwipa winijísuwa a'lí wisáa mápu náti nóocha.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Mápu riká nochába 3.2.

Iwéritipa kíti kayenáma nulalíwami mápu animéa kabú a'lí chu riká sebáripa mápu ta riká nóocha a'lí a'lá ruméacho mápu riká nokísimi.

Échi rúami newáma chu riká níima ke a'lá sebárisa ruyá mápu náriwa a'lí kíti enérami níima kíti a'lá nejyáma.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Bachá enéba 4. Newába kíti a'lá tibútami níima kíti ke sumé riwélima kíti ke cho wiméa mápu náti nóocha, ke nijísa ma mápu gobierno tamó táni wenomí, ke rusáa sébali mápu níwi a'lí suwé riwélisa jaréchi kítera.

Mápu riká nochába 4.1.

Yúa nochába Fiscalía Anticorrupción del Estado yéna cho jarécho jáwami mápu a si

chiriká nóchami ju, kíti enéba a'lí sayéroba mápu a'lí wisáa mápu náti nóocha.

Échi rúami enéma mápu a'lí ma nijísuwa raíchali winijíliami kítera echiná Fiscalía Anticorrupción chiná cho a animéa kilípi nokiméa.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Mápu riká nochába 4.2.

Newába raíchaka a'lí ripíma osirúa chu riká níima mápu a'lí suwé riwélisa wisáa ma mápu náti nóocha, chiriká níisa enérami níima kíti ku nijíma mápu wíli.

Échi enéami anáwima chu riká nokísimi kíti aminábi iwérama nóocha a'lí bujéa ma mápu chi riká níisa.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Bachá enéba 5. Yúa nochába jáwami kíti iwéritima mápu ju sayérami wisáa mápu náti nóocha.

Mápu riká nochába 5.1.

Newába kíti iwérama jarécho jáwami yúa échi Fiscalía Anticorrupción yéna cho kayenáma chu riká nokiméa a'li sebáripa mápu riká nocháma, kíti a'lá uméroma nóocha mápu riká níisa re.

Échi enéami anáwima chu riká jáwi échi Fiscalía Anticorrupción echimí mápu oná jawárami ju a'lí m'spu riká nocháma.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Sayéroba ke a'lá nochása a'lí we nína nokisá nóochami ko ruyá

Bachá enéba 6. Iwéritima mápu riká nokísimi, yéna cho iwéritima kíti a'lá wachína nocháma, echiná mápu oná nóocha chiriká cho a benéripa a'lá nóocha.

Mápu riká nochába 6.1.

Iwéritipa kíti yúa nocháma mápu tibúla kíti a'lá wachía nochama échi mápu gobiernochi nóocha estatalchi a'lí municipalchi.

Échi rúami anáwima chu riká nokayá mápu tibúla kíti a'lá nóochami katúwika jarécho jáwami yúa.

Mápu kilípi nokibóba kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Bachá enéba 7. E'néba chu riká nóocha a'lí benéripa kí ke wiméa mápi náti nóocha, benéribo cho a'lá nóocha a'lí kíti sinéami yúa a'la nocháma.

Mápu riká nochába 7.1

Newába chu riká enérami níima mápu riká nóocha uchúwi jáwami estatalchi a'lí municipalchi, kíit nikúuroma sayéra échi mápu wisáa échi náti nochálowami.

Échi rúami anáwima chu riká newába a'lí enérami níima nóochami echiná estatalchi a'lí municipiochi.

Mápu kilípi nokibóba kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Mápu riká nochába 7.2

Newába kíti machibó piri newalé échi nóochami a'lí yéna cho enérami níima chu me machiyá nóocha, chiriká árami níima nóochami a'lí chirika cho a chapibóba mápu ripíma echiná estatalchi a'lí municipiochi.

Échi enéami anáwima chu riká nokísimi nóocha áa ma mápu a'lá nochása re.

Mápu kilípi nokibóá kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 8. Newáma mápu riká a'náwima chu riká nóocha échi Sistema Estatal Anticorrupción.

Mápu riká nochába 8.1

Newáma mápu riká enérami níima échi Sistema Estatal Anticorrupción.

Échi enéami anáwima chu riká kayenásimi kíti enérami níima échi mápu ju SEA.

Mápu kilípi nokibóá kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 9. Nocháma kíti iwéritima a'lá ruméa chu riká nóocha a'lí échi gobierno chí riká cho níima, mápu chimí eperé a uméro cho aniyá, chiriká enérami níima kíti sinibí a'lá nocháma, yéna a'lá ruméa chu riká suwábali mápi náti nóocha, wenomí mápu a'líwa kíti náti nocháma, chiriká cho enérami níima jarécho yúa nochása.

Mápu riká nochába 9.1

Newába mápu riká nokiméa kíti a'lá machibó chu olayá suwába mápu náti nóocha kíti a'lá sebárima wikabé nóochali echiná a'lá enéba kíti ke wiméa mápu náti nóocha.

Échi enéami anáwima chu riká kayéna kíti a'lá animéa mápu riká nóocha a'lí échi gobierno mápu sayéro kíti ke wiméa mápu náti nóocha.

Mápu kilípi nokibóá kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Bachá enéba 10. Kayéniba kíti a'lá iwérama a'lí chiriká sinéami ka napawíka enéba, chiriká cho a'lá anibóá chu riká suwáama mápu náti nóocha kíti a'lá uméropa muyéria mápu a'lí ke itélisa.

Mápu riká nochána 10.1

Áma kíti animé chu riká a'lá níima suwáaba mápu náti nochálowa, enérami níima mápu riká suwáasimi a'lí chiriká cho kíti a'lá animéa kámi ripía échi mápu náti nóocha.

Échi enéami anáwima kíti a'lá nejeyáma mápu riká anelíwa echiná nóochami mápu oná ju estatalchi a'lí municipalchi.

Mápu kilípi nokibóá kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka.

Bachá enéba 11. Newába kíti jáwami sinéami anárika katúwika nocháma échi mápu tibúami ju kíti a'lá suwáama mápu náti nóocha a'lá chiriká cho katewáma mápu oná aní chu riká nokibóá, chu riká níima echiná mápu oná nochálowa a'lí chu riká suwáasimi mápu náti nóocha; chiriká cho jaréana cho nóochami yúa kíti a'lá uméroma anakúpi nikúura chiriká a'lá uméro nóocha a'lí yénacho ma enérami níima wisáa mápu náti nóocha a'lí jarécho kítera ma suwé riwélisa.

Mápu riká mochába 11.1

Iwéritiba jáwami mápu enéami ju chu riká suwáaba mápu náti nochálowa, chiriká ripíma katewára osaká, yénacho mápu riká níima echiná pachá, chiriká sebárima échi mápu ju Sistema Nacional de Fiscalización.

Échi enéami anáwima kíti newáma mápu riká nokiméa napawíka enéa chu riká suwába mápu náti nóocha.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

ke wilibé nokiméa (bilé a'lí bikía bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíwaka

Bacha enéwa 12. Newába mápu riká níima kíti we jiyáwi ikíiba mápu a'lí wisáa mápu náti nóocha, yéna cho enérami níima kíti a'lá suwáama mápu riká anirúami ju, a'lí yéna cho mápu echimí peréami yúa nóocha.

Mápu riká nochába 12.1

Sebáripa tecnologías, nirúlíma mápu ona animéa chu riká enéba mápu a'lí enelíwa chu riká suwába échi mápu náti nóocha.

Échi enéami anáwima chu riká nikúuroma échi tecnología mápu a'lí tibúlowa jáwami kítera mápu chiriká a nóochami ju.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíwaka

Enérami níima kíti a'lá nocháma a'lí kíti a'lá yúa nocháma gobierno alí chimí peréami.

Bachá enéba 13. Newába kíti a'lá nochá ke nocháli níima namúti karéwiwa, a'lí chiriká cho newába sinéami mápu nóochami yúa.

Mápu riká nochába 13.1

Newába kíti nikúroma échi Sistema Estatal Anticorrupción a'lí Consejo Estatal de Mejora Regulatoria, napawíka newáma kíti ke nóchali níima oselí karéwiwa a'lí kíti ke wiméa mápu náti nóocha.

Échi enéami anáwima chu riká si nakúroma SEA echiná Consejo Estatal de Mejora Regulatoria.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Mápu riká nochába 13.2

Newáma chu riká uméro a'lá nóocha kíti ke me nocháli níima oselí karéwiwa, kíti a'lá nocháma ke nocháli nokiméa namúti newalésa chimí peréami.

Échi enéami anáwima kípú oselí umérope sebári pe chumé computadorachi jónasa

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 14. Enéba a'lí newába kíti a'lá wachiná nocháma ke wiméa mápu náti nóocha gobierno a'lí chimí peréami yúa.

Mápu riká nochába 14.1

Newába kíti a'lá machibó chu olayá suwába mápu náti nóocha, enéma cho echimí peréami, chiriká nokimé echiná estatalchi a'lí municipalchi, sayéroma kíti ke wiméa mápu náti nóocha.

Échi enéami newáma mápu riká tibúpa sinéami ka, kíti echimí peréami a uméro ma cho ené chu riká nóocha.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

ke wilibé nokiméa (bilé a'lí bikía bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 15. Newába kíti a'lá machiná ripíma chu riká suwába mápu náti nóocha.

Mápu riká nochába 15.1

Newába mápu sinéami anári neráa nocháma gobierno yúa a'lí a'lá animéa cho chu riká nóocha sinibísi newása nocháli jareána cho nóochami yúa Público a'lí Privado (APPs).

Échi enéami anáwima chu riká kayenásimi échi técnicas del Sistemas 6 kíti yúa chua chukuméa échi Plataforma Digital Nacional.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Mápu riká nochába 15.2

Newába mápu oná benéma echiná nóochami a'lí yená cho si nóochami mápu ju comité de transparencia echiná estatalchi y municipalchi.

Échi enéami anáwima chu riká benérima echiná nóochami

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba16. Newába mápu oná animéa a'lí uchúma chu riká nokiméa mápu chiná si nóocha, contrato narésa échi yúa, échi rewala a uchúma a'lí napabúrami níima sinéami chiná si nóochami

Mápu riká nochába 16.1

Newába mápu oná a'lá animéa chu riká níima mápu a'lí chapisáa bilé contrato echiná mápu ju gobierno del estado yúa, chiná ko a'lá animéa chu riká nóocha, anári neráa a'lí a'lá wachina cho.

Échi enéami anáwima chu riká sebáripa osirúami mápu aní chu riká níina nirúlisa contrato echiná Sistema mápu tibúla SFP.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

ke wilibé nokiméa (bilé a'lí bikía bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Usáni mechá niráa

Mápu riká nochába 16.2

Newáma gobierno yúa kíti a'lá nocháma, a enéma mápu ju tecnologías a'lí chiná machiméa chu riká aní, a'lá enéba kíti ya machibóa mápu a'lí wisáa mápu náti nóocha.

Échi anáwiami enéma chu riká kayenáma échi mápu uchúwi echiná 6 a'lí chiriká cho mápu rika noká nóochami yúa

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 17. Nirúlisma mápu oná anibóa chu riká nocháma a'lí a uchúma isirúa mápu oná animéa chu riká níima yénacho a'lá machiná ruméa chu riká suwába échi mápu náti nóocha uchúwi.

Mápu riká nochába 17.1

Newába kiti nirúlisma mápu riká katewába cho a'lá tibúpa échi contratos.

Échi enéami anáwima chu riká níima kíti yena cho a tibupá a'lá enéka échi contratos nirúami municipiochi.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíwaka

Mápu riká nochába 17.2

Iwéritibo kíti nocháma échi mápu oná kayéna Contrataciones Públicas Gobierno del estado nirúami, kíti yéna cho a kayenáma computara náti échi mápu chiná si nocháma.

Échi enéami anáwima chu riká kayenásimi mápu oná karéwiba namúti newalésa a'lí contrato nirúlisa chiriká cho.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíwaka

Si natéami nerába sinéami mápu chimí si peré a'lí nóochami

Bachá enéba 18. Newáma mápu riká nokiméa, sinéami anári neráa natémia níima, chiriká a ikíwima chimí peréami mápu sayérowa kíti ke wiméa mápu náti nóocha, chiriká cho a nocháma kíti a si uméroma enéa chimí peréami, a'lí yénacho che kulíwami newáma kíti a si uméroma enéa chimí peréami.

Mápu riká nochába 18.1

Newáma chu riká yúa nocháma échi chiná nóochami mápu ju Sistema Estatal Anticorrupción kíti a'lá chi ikíwima sinéami chimí peréami a'lí kíti sinéami a'lá nocháma a'lá anári cho niráka sinéami, yénacho a jawása cho re jaréana cho ma nóochami, yéna cho mápu yúa nóocha we risóa riká simároami.

Échi enéami anáwima chu riká kayéna kíti sinéami chimí peréami a si natéami nerába kíti chiriká sinéami a'lá wachína nocháma.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbbaka

Bachá enéba 19. Newáma kíti gobierno yúa nochaka iwéritima uméro cho sinéami chimí pereéam si enéa, chiriká sayéroba kíti ke wiméa mápu náti nóocha, chiriká cho kíti sinéami ka a'lá wachína nochába.

Mápu riká nocháma 19.1

Iwérili newába kíti kayenáma gobierno yúa mápu sayéroba kíti ke wiméa mápu náti nóocha échi mápu chiná nóochami ju.

Échi rúami anáwima chu riká nóocha gobierno sayéroba kíti ke wiméa mápu náti nóocha Estadochi a'lí Municipiochi.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbbali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 20. Iwéritipa yúa échi mápu ju Comité de Participación Ciudadana (CPC) echimí peréami yúa, benékami ma a'lí nóochami.

Mápu riká nocháma 20.1

Newáma kíti iwérama échi yúa mápu ju Coordinación del Comité de Participación Ciudadana yúa échi jaréana cho nóochami a'lí echimí eperéami.

Échi rúami enéma chu riká napawía échi Comité de Participación Ciudadana a'lí echimí jaréna cho nóochami a'lí echimí peréami ma.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

ke wilibé nokiméa (bilé a'lí bikía bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 21. Newába kíti si nocháma mápu a jaréana cho nóochami ju a'lí yéna cho jáwami mápu ne sumá kawichí sebária re kíti chiriká sayéroba kíti ke wiméa mápu náti nóocha; chiriká cho enérami níima kíti a tibúpa cho échi mápu waná cho a nóochami ju, mápu riká MiPyMEs.

Mápu riká nocháma 21.1

Newáma kíti a'lá iwéraka yúa nochamá mápu jaréana cho nóochami ju a'lí nokiméa mápu riká aní nulalíwami, sebárika mápu náti benérima a'lí chu riká benérima nóochami, simíaka neráa ke nakíwía a'lí sayéroka kíti ke wiméa mápu náti nóocha.

Échi rúami anáwima chu riká kayénama kíti nocháma yúa benérika chu riká níima chiriká anisáa échi Comité Coordinador.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

ke wilibé nokiméa (bilé a'lí bikía bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 22. Kayená katúwirami ma enérami jáwami kítera kíti chiká cho sebárima échi Poder Legislativo Estatal, échi ko chiriká cho a yúa nochána jená Estadochi.

Mápi riká nochába 22.1

Iwérali yába kíti a'lá ruméa chu riká nóocha a'lí nikúuroma échi H. Congreso del Estado.

Échi rúami anáwima kíti si kayenáma cho mápu riká aniyá cho re nóochami echiná Congreso del Estado

Mápu kilípi nokibóa kayénia

Mápu ikilí nokisáre (bikía a'lí usáni bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 23. Katúwibo chu riká a'lá níma a'lí chijanába raíchali kí ke wiméa mápu náti nóocha, kípú natéa, chu riká si kayenáma a'lí machibóa échi sayérowami.

Mápu riká nochába 23.1

Iwéritipa kíti yúa nocháma Sistema Estatal Anticorrupción a'lí Coordinación de Comunicación mápi ju gobierno jenaí Estadochi nóochami, kíti kayenáma katúwirami mápu animéa a'lí ruméa chu riká kayenásimi, sayérowami kíti ke wiméa mápi náti nóocha.

Échi rúami enéma chu riká nóocha mápu ju jawámi nóochami echiná SEA a'lí Coordinación de Comunicación mápu gobierno yúa nóocha.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

ke wilibé nokiméa (bilé a'lí bikía bamíbalí)

Chu ikilípi neráa chiriká ikiméa

Bamíbaka

Bachá enéba 24. Yúa nocháma échi Sistema Educativo Estatal kíti a'lá benérima nóochami a'lí machimeá derechos sinéami níwala.

Mápu riká nochába 24.1

Anibóa chu riká nocháma échi mápu ju Sistema Estatal Anticorrupción a'lí jawámi benériami chiriká cho nocháma, benéríma kíti a'lá machiméa benéria, a'lí yéna cho kíti a'lá machiméa derechos echimí rejoámi níwala, kíti chiriká sayeroma mápu re wisáa mápu náti nóocha.

Échi rúami anáwima chu riká nokiwa a'lí chu riká benériwa nóchami, échi ko a yúa ché níima jáwami benériami mápu nóocha gobierno estatal yúa.

Mápu kilípi nokibóa kayénia

ke wilibé nokiméa (bilé a'lí bikía bamíwali)

Chu ikilípi neráa chiriká nokibóa.

Bamíbaka